

[Christmas Møller.]

første Hæfte af det nye Tidsskrift „Nordisk Tidsskrift for international Ret“, skriver Afdelingschef Georg Cohn — Afdelingschefen i Udenrigsministeriet — en instruktiv Artikel, som han kalder: Neutralitetsrettens Omdannelse. Nu er jeg jo nok klar over, at en saadan Artikel bærer Udenrigsministeren og Udenrigsministeriet ikke Ansvar for, det er Afdelingschefens personlige Synspunkter, som er kommet frem i den paagældende Artikel, men naar denne Mand, som er Ministeriets Folkeforbunds-ekspert, i den paagældende Artikel skriver:

„Det kan meget godt indrømmes, at Udtrykket Neutralitet ikke mere passer, fordi det stammer fra en Tid, hvor den internationale Solidaritet ikke var anerkendt paa samme Maade som nu. Den Side af Neutralitetsretten, som betyder, at man vil holde sig udenfor, at man vil fortsætte sin egen fredelige Udvikling uden Hensyn til, at de andre fører Krig, kan neppe holde Stand“

— saa er der ogsaa gennem denne Udtalelse fremsat en Opfattelse, som efter vor Mening maa gøre et betydeligt Indtryk, og vi har derfor ogsaa Lov til at haabe, at man fra Ministeriets Side vil give os Medhold i disse Betragtninger og være villig til at modtage vort Forslag.

Ingen vil bestride, at ogsaa efter 1920 har Spørgsmaalet om Bevarelse af Landets Neutralitet været et af de Spørgsmaal, som mest omtales, naar Forsvarsspørgsmaalet drøftes. Ingen vil ej heller bestride, at store Dele af Befolkningen, som utvivlsomt ikke med alt for stor Interesse følger med i vore Folkeforbundsforhandlinger eller alt for stærkt overvejer, hvilke Følger Kellogg-Pagten kan have for os, den Dag i Dag ræsonnerer om Danmarks udenrigspolitiske Stilling og vort Forhold til andre Lande paa samme Maade, de altid har været vant til. Ingen vil ej heller bestride — den højtærede Udenrigsminister vil det i hvert Fald ikke —, at Danmarks Stilling juridisk er en anden i Dag, end den var i 1914. Det er derfor indlysende rimeligt, at Befolkningen faar ren Besked gennem en objektiv Undersøgelse af, hvilken Stilling Danmark virkelig har, internationalt set, hvilke Forpligtelser vi har, hvilke Krav man kan stille til os i militær Henseende, eller om man overhovedet kan det, om vi har Ret til den fuldstændige Afrustning, og hvad vi eventuelt skal gøre, naar Krig alligevel udbryder, med Hensyn til Passage gennem Land og gennem vore Farvande.

Det vil ikke være mindre vigtigt, at

det ogsaa bliver undersøgt, hvilke juridiske Forpligtelser vi har med Hensyn til økonomiske Sanktioner, saa Befolkningen virkelig faar Klarhed over, om vort Medlemsskab i Folkeforbundet her ikke i Virkeligheden betyder, at den isolerede Stilling, vi kunde indtage i 1914, kan vi aldeles ikke indtage under tilsvarende Forhold i Dag, saa meget mere som enhver let ser, hvorledes Deltagelse i de økonomiske Sanktioner derfor en Fredsbryder kan føre os lige ud i Krig med denne. Vi kan ikke stille os paa det Standpunkt kun at søge at faa alle Fordele ved Folkeforbundspagten og Kellogg-Pagten, vi maa være villige at tage vor Del af Risikoen. Vi kan ikke taale nationalt at lignedes med dem, der nok vil tegne en gensidig Forsikring, men kun saaledes, at vi faar Rettighederne, men hverken vil betale Præmien eller deltage i Skaden, naar en saadan indtræder. Jeg er af den Opfattelse, at det danske Folk maa have Klarhed over alt dette, inden det tager Stilling til Regeringens Afrustningsforslag, og vi tror, at store Dele af Befolkningen vil være enig heri og i en eventuel Afvisning fra Regeringens og Folketingsflertallets Side se en Ængstelse for at faa disse Spørgsmaal klart besvaret, se nye Forsøg paa at tilsløre hele Spørgsmaalet.

Forslagets enkelte Bestemmelser behøver jeg neppe at give en nærmere Omtale. Vi ønsker, at hele det udenrigsministerielle Apparat skal staa til Raadighed for Udvalget, og vi er overbeviste om, at Udvalget der kan faa overmaade sagkyndig Assistance. Naar vi har stillet Forslag om, at de egentlig sagkyndige Medlemmer af Udvalget skal udnævnes blandt Gesandterne, er Grunden ligetil den, at vi derved haaber at kunne faa Medarbejderskab af sagkyndige, som ude i Verden har fulgt disse Spørgsmaal og kender mere til Stillingen og Tanker blandt Nationerne, end Folk af den hjemlige Tjeneste gør det.

Med disse Ord skal jeg anbefale Forslaget til Regeringens og det høje Tings villige og hurtige Behandling.

**Udenrigsministeren (P. Munch):** Jeg har med megen Interesse hørt den Begrundelse, som den ærede Ordfører for det konservative Parti har fremsat for sit Forslag, og en Del af selve de Betragtninger om Begivenhedernes og Forholdenes Udvikling, som det ærede Medlem har anstillet, kan jeg ingenlunde sige, at jeg er uenig i. At Neutralitetsbegrebet efter Krigen og efter Oprettelsen af Folkeforbundet og efter de Aftaler, som er blevet sluttet i de senere Aar,